

Intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv

1. mars 2010 – 31. desember 2013

IA-avtalens delmål 2

”økt sysselsetting av personer med redusert funksjonsevne”

NAV Arbeidslivssenter Akershus

Avdelingsdirektør Inger Lise Fagerli

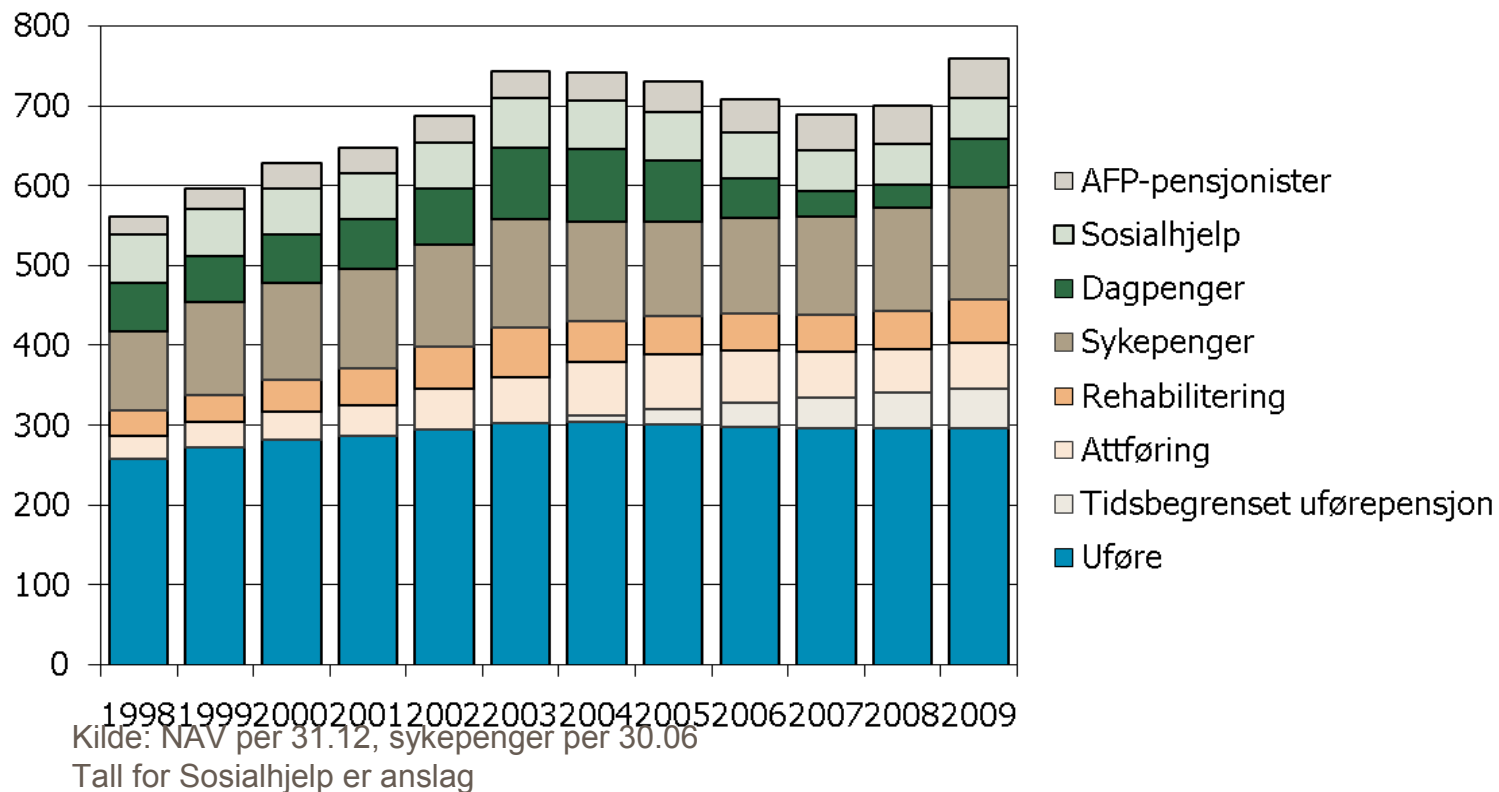
De store nasjonale utfordringene

- Eldrebølgen og helse/pleieutfordringen
- Marsjen ut av arbeidslivet
- Hollandsk syke, eller norsk (p)syke?
- Fremtidig arbeidskraftbehov i norsk arbeidsliv? Migrasjon?

750.000 personer er midlertidig eller varig ute av arbeidslivet

I tusen personer

Intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv 2010-2013

IA-avtalens overordnede mål

- *Å forebygge og redusere sykefravær, styrke jobbnærvær og bedre arbeidsmiljøet, samt hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet*

Avtalens tre delmål

- *Reduksjon i sykefraværet med 20 pst. i forhold til nivået i andre kvartal 2001 (målsetning 5,6%)*
- *Økt sysselsetting av personer med redusert funksjonsevne*
- *Yrkesaktivitet etter fylte 50 år forlenges med seks måneder*

NAV-reformen - Hovedmål

- **Arbeidsretting:** Flere i arbeid og aktivitet – færre på trygd og stønad
- **Brukerretting:** Enklere for brukerne og tilpasset brukernes behov
- **Effektivisering:** En helhetlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning

Færre kasteballer – men primært å redusere innelåsning på stønadsordninger

Arbeidsministrenes angivelse av retning

- **”Det er fra nå vi skal kunne se om målet med NAV-reformen blir virkeliggjort: Flere i arbeid og aktivitet og færre på stønad.**
- **”Vi trengte ingen ny organisasjon for å betale ytelser. Vi trengte den for på helt nye måter å følge opp det enkelte individ.”**
- **”Regjeringens klare ambisjon er at den nye organisasjonen med sine moderniserte virkemidler skal bidra til å få flest mulig i arbeid.”**

Rigmor Aaserud i Aftenposten 31.12.2010

- **”Høy deltakelse i arbeidslivet er velferdspolitikkenes overordnede mål, både av økonomiske og sosiale grunner”**

Hanne Bjurstrøm på NHO-konferansen 05.01.11

NAV: **Ny organisering** **nytt innhold**

NAV-mantra: INDIVIDUELL avklaring og oppfølging

- **fordi enhver er unik og har unike behov**
- **Fokus på funksjon, arbeidsevne og muligheter – ikke sykdom og barrierer**
- **Utvikling av felles, arbeidsrettet kompetanse, arbeidsformer og verktøy**
- **Nye virkemidler for ”diffuse” og ”komplekse” grupper**
- **Forsterket sykefraværsinnsats**
- **Forenkling av oppsplittet stønadssystem**
- **Virkemidler skal kunne brukes fritt på tvers av ytelses/målgrupper**

**Gir større MULIGHETER for bruker/veileder
- men også større ANSVAR og kompetansekrav!**

Delmål 2

- **Delmål 2 har vært IA-avtalens stebarn–Vi har et stabilt tall på 70-80000 personer med redusert funksjonsevne som ønsker å komme i arbeid.**
- **Vi må skape arbeidsplassene i ordinære virksomheter, og ikke på utsiden av det ordinære arbeidsmarkedet.**
- **Min visjon er virksomheter som er åpne for alle med deres individuelle forutsetninger.**
- **Det er 28000 personer under 30 år som mottar arbeidsavklaringspenger (AAP). Denne gruppen vil ha høyest prioritet i inkluderingsarbeidet framover.**
- **En så stor gruppe på AAP er kostbart. Disse midlene må vi kunne bruke mer konstruktivt.**
- **Det er satt i gang et omfattende arbeid for å se nærmere på hvordan det er mulig å øke bedriftenes inkluderingsevne.”**

Hanne Bjurstrøm på IA-konferansen Stavanger 26.10.10

IA - Samarbeidsavtalen forplikter

Undertegning av ny samarbeidsavtale forutsetter:

- at arbeidsgiver, tillitsvalgte, verneombud og øvrige ansatte i virksomheten samarbeider målrettet for å oppnå en mer inkluderende arbeidsplass
- at tillitsvalgte i virksomhetene får en tydeligere rolle som part i IA-avtalen i den enkelte virksomhet
- at virksomheten fastsetter egne mål på alle tre delmålene tilpasset virksomhetens utfordringer innen 12 uker etter undertegning
- Virksomheten skal åpne for at personer som NAV har avklart og som har behov for utprøving får utprøvd egen arbeids- og funksjonsevne i det ordinære arbeidsliv.

Tiltak og virkemidler

- **Tiltaksforenkling**
 - I dag: 48 tiltak/virkemidler i NAVs verktøykasse - med stort og smått
 - Politisk budskap: Stort forenklingsbehov. Allikevel stadig flere?
- **Det skal utarbeides en sysselsettingsstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne**
 - Nedfelt i Regjeringens politiske plattform og er et eget punkt i protokollen til den nye Intensjonsavtalen om et inkluderende arbeidsliv
 - Brukerpanel oppnevnt 21.10.10
 - Rapport 20.01.11
 - 38 konkrete tiltak
 - Strategien fremmer arbeidsdeltakelse både for personer med nedsatt funksjonsevne og nedsatt arbeidsevne

Virkemidler for å beholde personer i arbeid

- **Tilretteleggingstilskudd (kun IA virksomhetene)**
- **BHT honorar (kun IA virksomhetene)**
- **Funksjonsvurdering (for eksempel Friskgården i Akershus)**
- **Arbeidsplassvurdering**
- **Tilretteleggingsgaranti**
- **IA plass**

Virkemidler for å gi innpass i arbeidslivet

- **Kvalifiseringsprogram og kvalifiseringsstønad**
- **Beholde uføreytelsen under hospitering/arbeidsførsøk**
- **Arbeidsavklaringspenger**
- **Arbeidshjelpemidler, ombygging av maskiner på arbeidsplass**

Virkemidler for å gi innpass i arbeidslivet

- **Arbeid med bistand**
- **Arbeidspraksis**
- **Bedriftsintern opplæring**
- **Midlertidig sysselsettingstiltak**
- **Avklaring**
- **Tiltak i arbeidsmarkedsbedrift**
- **Lønnstilskudd**
- **Tidsubestemt lønnstilskudd**

Assistanse på arbeidsplassen

- Funksjonsassistanse
- Lese- og sekretærhjelp
- Tolk på arbeidsplassen

**Virkemidler skal kunne brukes
friest mulig på tvers av ytelser/målgrupper**

Endringer i brukersammensetningen

- **Økning brukere med psykiske/psykososiale problemer, diffuse lidelser, rus, tidlig frafallsproblematikk, løs arbeidstilknytning mv.:**
- **Gir endrede behov bl.a. mht. avklaring, oppfølging og virkemidler**

Arbeidsgiverlos

- **Nasjonal strategiplan for arbeid og psykisk helse**
- **Arbeidsgiverlos prøveprosjekt i ni fylker**
- **Bidra med kompetanseheving og veiledning**
 - Internt i NAV og overfor bedriftene
- **Bidra med å utvikle og gjennomføre nasjonale og lokale kompetansepakker**
 - Samtalemotodikk
 - Konflikthåndtering

Inkluderingsstrategier

- **Holdningspåvirkning** - bearbeide de oppfatningene, holdningene og til og med fordommene hos dem som ansetter
- **Juridiske virkemidler** - forpliktelser på arbeidsgiverne
 - større eller mindre grad av tvang eller pisk
- **Subsidiering** - penger brukes som en gulrot og inngangsbillett
- **Arbeid med bistand og andre oppfølgingstiltak**
 - Tilbyr noe til både bruker og arbeidsgiver: oppfølging og assistanse, trygghet for blant annet ekstern introduksjonsassistanse og oppfølging etter at brukeren har startet på arbeidsstedet
- **Ruste opp den enkelte**
 - Kvalifisering, arbeidstilvenning, arbeidstrening (skjermet arena eller i ordinært arbeidsliv)
- En **Skjermet sektor** der utsatte grupper kan finne arbeid med mindre press/krav

High Labour Force Participation
Per cent of all inhabitants 15/16 – 64 years old

	2000	2008
Danmark	76	78
Finland	67	71
Norge	77 ½	78 %
Sverige	73	74 ½
Nederland	73	78
Frankrike	62	65
Germany	65 ½	70 ½
Storbritania	71	71 ½
EU-15	63 ½	67 ½

Kilder: OECD & Eurostat

Hvor er vi?

- 173 000 (konvertert) inn i AAP (august 2010)
- 3000 dialogmøter pr. mnd. i 2010 – 2500 i 2009
- 50 348 AEV i 2. tertial 2010
- Restansevolum tilbake til 2006-nivå
- Fokus 2007-2010:
 - Organisatoriske endringer (storfusjon og NAV-internt)
 - (Teknisk) gjennomføre innholdsreformer
 - Samlet: Sterkt logistikk- og stønadsfokus i NAV
- Framover:
 - Effektivitet og konsolidering
 - Samtidig sterkere søkelys mot innholdsreformer og kvalitet
 - Oppfølging av ulike brukergrupper

Vi lykkes faktisk med mange:

- **Før finanskrisen: mer enn halvparten på yrkesrettet attføring fikk jobb**
- **I 2006 gikk over 20 000 yrkeshemmede registrert i aetat/NAV over i arbeid - nær en dobling fra 2002**
- **Opp mot 4 av 10 på helserelaterte ytelser (rehabilitering, yrkesrettet attføring, uføreytelser) går til arbeid (AID 2008).**
- **Sett under ett: mellom 30 og 40 000 går årlig tilbake til eller inn i en jobb**
- **Prognose tilsier flere sysselsatte høsten 2011 enn høsten 2010**

Vi gir **mennesker** muligheter